

P. Heřman Fritsch

* 8. 7. 1939, † 27. 12. 2012

V letošním roce uplyne již deset let od úmrtí dlouholetého blatenského děkana P. Heřmana Fritsche. Mnozí z nás jej jistě mají ještě v živé paměti. Přinášíme stručný přehled jeho života, včetně vlastního životopisu (a doplňku) sepsaných jako příloha k žádosti o vycestování do ciziny (využitých rovněž pro sestavení následující biografie), a několik osobních vzpomínek.

P. Heřman Fritsch v datech a faktech

Narodil se 8. 7. 1939 v Praze do českoněmeckého manželství. Jeho otec se rovněž jmenoval Heřman (Hermann) a pocházel ze Sudet. Na svět přišel sice 9. 3. 1909 v Plzni, ale jako domovskou obec a od roku 1924 i bydliště měl Chotěšov, jenž se po Mnichovské dohodě stal od 1. 10. 1938 součástí Třetí říše. On ale ještě předtím odešel do Prahy, kde pracoval coby asistent a posléze architekt u různých stavebních firem. Tam se také seznámil se svou vyvolenou Marií Janouškovou (* 3. 1. 1910, Rožmitál, † 30. 11. 1995, Blatná), dcerou zámožného rožmitálského řezníka a hostinského, která byla zaměstnána v Nuslích jako soukromá úřednice, rovněž u stavební firmy. Brali se 18. 9. 1937 v nuselském farním kostele. Z manželství vzešly kromě syna Heřmana ještě dvě dcery – Marianna (* 1941), a Eva (* 1944), jež v roce 1969 emigrovaly do Kanady. Otce, respektive manžela pozbyla rodina záhy – zemřel 4. 3. 1944 v Krakově následkem těžkého zranění, které utrpěl jako voják německé armády na východní frontě (k vojenské službě ho zavazovala jeho říšskoněmecká příslušnost). Dětství měl Heřman a jeho sestry obtížné. Dům v Praze, kde s nimi ovdovělá matka bydlela, byl 14. 2. 1945 zničen bombardováním. Poté se jich ujala babička a strýc Janouškových v Rožmitále. Léta 1947–1950 prožili sourozenci v péči řeholnic v Dětském domově Charity ve Volšovech u Sušice, neboť matka musela nastoupit do zaměstnání a neměla ani odpovídající bydlení. Na sklonku života odstěhovala se synem do Blatné a zde také zemřela.

Po návratu do Prahy dokončil Heřman Fritsch základní školu, absolvoval další vzdělání s maturitou a přihlásil se do semináře. Napoprvé však přijat nebyl a musel nastoupit jako dělník u národního podniku Průmstav. Až o rok později (1958) mohl započít kněžskou přípravu na Římskokatolické cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Praze se sídlem v Litoměřicích, tehdy jediném bohosloveckém učilišti u nás. V Litoměřicích také po dokončení bohosloví přijal 23. 6. 1963 z rukou biskupa Eduarda Nécseye, apoštolského administrátora nitranské diecéze, kněžské svěcení.

Přehled farností, kde P. Fritsch jako kněz působil, přibližuje následující tabulka (podklady poskytlo Biskupství českobudějovické).

Období	Farnost	Funkce
1. 9. 1963 – 31. 12. 1967	Březnice	kaplan
1. 1. 1968 – 31. 10. 1972	Starý Rožmitál	administrátor
	Bohutín	administrátor excurrando
	Drahenice	administrátor excurrando
1. 11. 1972 – 31. 7. 1983	Ševětín	administrátor
	Bošilec	administrátor excurrando
1. 8. 1983 – 30. 6. 1990	Strakonice	administrátor
	Katovice	administrátor excurrando
	Podsrp	administrátor excurrando
1. 8. 1985 – 31. 7. 1986	Jinín	farář excurrando
	Štěkeň	farář excurrando
1. 11. 1985 – 31. 7. 1986	Paračov	farář excurrando
1. 7. 1990 – 27. 12. 2012	Blatná	děkan
	Kadov	farář excurrando
15. 8. 1993 – 27. 12. 2012	Černívsko	farář excurrando

BISKUPSTVÍ ČESKOBUDĚJOVICKÉ

370 21 Č. Budějovice, Biskupská 4, pošt. schránka 8, tel. ORDINÁŘ 38162, KURIE 38765

Č.j.: 911.

Dne 4. 6. 1990.

P. Heřman Fritsch,
děkan
Strakonice.

Věc: Ustanovení děkanem v Blatné a excurrento farářem v Kadově.

S platností od 1. července 1990 Vás ustanovuji děkanem v Blatné a excurrento farářem v Kadově, obojí vikariát i okres Strakonice.

Tyto farnosti převezměte podle platných předpisů. Kopie předávacích protokolů pošle vikariátní úřad na biskupství nejpozději do 31. 7. 1990.

Udělují Vám příslušnou jurisdikci a na Vašem novém působišti Vám přeji hodně duchovních úspěchů, opravdové radosti a pokoje.

Heřman Fritsch

biskup českobudějovický

Co: Vikariátní úřad Strakonice (Bavorov)
ONV - odbor kultury Strakonice
Děkanský úřad Blatná

Dodejme, že ve farnosti Starý Rožmitál vystřídal P. Heřmana Fritsche budoucí pražský arcibiskup a kardinál Miloslav Vlk. Kromě správy výše uvedených farností vykonával P. Fritsch ještě od 1. 1. 1982 do 31. 7. 1983 funkci sekretáře vikariátu České Budějovice-venkov, od 1. 4. 1986 do 30. 4. 1991 a opět od 15. 11. 2000 byl sekretářem vikariátu Strakonice.

Svou kněžskou službu započal nedlouho předtím, co odstartovalo další zasedací období Druhého vatikánského koncilu. Ten přinesl i zásadní reformu dosavadní liturgické praxe. P. Fritsch se stal aktivním propagátorem této reformy všude, kde působil, a během let si získal renomé znalce liturgických norem a předpisů. Jako takový byl ještě na samém sklonku života, roku 2011, spolu s P. Františkem Halašem přizván za odborného poradce pro koncepci nového bohoslužebného mobiliáře ve farním kostele Všech svatých v Kamenici nad Lipou. Od roku 1980 byl rovněž činným v Ústřední radě České katolické charity a v komisi Chrámové služby téže instituce. Roku 1975 vstoupil do Sdružení katolických duchovních *Pacem in terris*.

Roku 2002 se stal členem překladatelské skupiny Liturgické komise České biskupské konference, jež si vytkla za hlavní cíl revizi bohoslužebných textů, především Římského misálu. Z této činnosti, na níž se tedy přímo odborně podílel, vzešel nový *Lekcionář I., 1.–3. část, roční cyklus A–C* (2006), *Denní modlitba církve, čili breviář* (2007), *Dodatek k českému misálu* (2008) či *Žalmy, český katolický překlad* (2009). Lektoroval rovněž knihu Patrika Maturkaniče *Společné prožívání mše svaté: pohled katolického kněze působícího v jižních Čechách* (2009). V neposlední řadě připravoval minimálně od roku 2002 každoročně k vydání *Liturgický kalendář po české a moravské diecéze*, jak ostatně připomněl již Zdeněk Malina v jeho nekrologu v *Blatenských listech* z 25. 1. 2013.

P. Heřman Fritsch zemřel náhle 27. 12. 2012 ve strakonické nemocnici. Jeho 49 let trvající kněžská služba (z toho 22 let v Blatné) na tomto světě skončila. Pohřeb se konal 2. 1. 2013. Žádušní mši sloužil v blatenském děkanském kostele Mons. Jiří Paďour, OFM Cap., sídelní biskup česko-budějovický za účasti Mons. Václava Malého, pomocného biskupa pražského, a řady kněží nejen z česko-budějovické diecéze. Následně byl zesnulý pochován do hrobu spřízněné rodiny Janouškových na městském hřbitově v Rožmitále pod Třemšínem. Nechť odpočívá v pokoji!

P. Heřman Fritsch ve vzpomínkách

Vlastní životopis

„Narodil jsem se 8. července 1939 v Praze. Zde jsem žil až do 14. února 1945, kdy byl dům, v němž jsme bydleli, zničen bombardováním. Přišli jsme o všechno a stěží jsme zachránili holé životy. Ujala se nás matčina matka a bratr v Rožmitále pod Třemšínem. V roce 1947 nastoupila matka opět do zaměstnání a mě a mé dvě sestry umístila v Dětském domově Charity ve Volšovech u Sušice. V roce 1950, když už si matka zařídila v Praze skrovný byt, vzala si nás k sobě do Prahy. Zde jsem pak dokončil povinnou školní docházku /8 tříd/ a po absolvování jednoročního učebního kursu /IV. ročník/ jsem vystudoval tři poslední ročníky jedenáctiletky. V roce 1957, po maturitě, jsem se hlásil na bohosloveckou fakultu, ale nebyl jsem přijat. Nastoupil jsem tedy místo jako dělník u n. p. Průmstav. V roce 1958 jsem byl přijat na bohosloveckou fakultu v Litoměřicích, kterou jsem dokončil v roce 1963. Po vysvěcení na řmk. kněze jsem byl ustanoven kaplanem v Březnici, kde působím dosud.

Otec byl německé národnosti a pocházel z Chotěšova u Plzně. Byl zaměstnán jako stavitel a architekt u různých stavebních firem. Za okupace byl povolán do německé armády a nasazen na východní frontu. Zde byl těžce raněn a svému zranění podlehl 4. března 1944 v Krakově. Členem nacistické strany nebo SS nebyl.

Matka pocházela z Rožmitálu pod Třemšínem. Od svých 16 let pracovala u různých stavebních společností jako korespondentka a později jako účetní. Toto zaměstnání přerušila pouze od roku 1939–1947, kdy se věnovala výchově mé a mých dvou sester. Naposled pracovala v n. p. Průmstav, a to do 31. prosince 1954. Od 1. ledna 1965 je v důchodu. Politicky organizována nikdy nebyla.

Starší sestra Marianna po skončení povinné školní docházky začala pracovat jako korespondentka nejprve u n. p. Průmstav, potom v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka v Praze 7. Zde je zaměstnána dosud, nyní už jako plánovačka, když zatím absolvovala večerní vyšší ekonomickou školu.

Mladší sestra Eva po skončení povinné školní docházky se učila zahradnictví, ale po roce musela toho ze zdravotních důvodů zanechat. Vystudovala dvanáctiletku a po maturitě se přihlásila do nástavbového kursu pro laborantky při vyšší zdravotnické škole v Praze 1. Alešovo nábř., kde nyní studuje první rok.

O svých příbuzných v zahraničí, jak je uvádím v žádosti (bratři otce) jsem se dozvěděl teprve loňského roku. Do té doby jsem o nich neměl žádné zprávy.

S osobami, jež chci navštívit v Itálii, jsem se seznámil prostřednictvím korespondence, kterou s nimi udržuji od roku 1957. Mario Arizzi, jehož uvádím v žádosti, navštívil ČSSR již dvakrát na moje pozvání. Kromě toho přikládám pozvání i od dalších dvou známých, s nimiž si rovněž dopisují od roku 1957 a kteří také již navštívili ČSSR a to v červenci a v srpnu 1963. První z nich, Lorenzo Batacchi, nar. 24. 11. 1939 v Bologni bydl. tamtéž, nyní zaměstnán jako výpomocný profesor v Istituto Tecnico Industriale Statale „Guglielmo Marconi“ ve Forli. Druhý, Francesco Scorza Barcellona, nar. 27. 9. 1943 v Římě, bydl. tamtéž, studuje nyní literaturu na universitě.“

Břežnice, druhá polovina 60. let

Doplňěk k vlastnímu životopisu

„Od 1. 8. 1983 jsem byl přeložen do Strakonice jako děkan ve Strakonících a současně farář na Podsrpu a v Katovicích. Od 1. 8. 1985 do 31. 7. 1986 jsem také spravoval jako farář farnosti Štěkeň, Jinín a Paračov (ten teprve od 1. 11. 1985). V té době byl mi k výpomoci přidělen kaplan.

Od 1. 1. 1982 do 31. 7. 1983 jsem zastával funkci vikariátního sekretáře ve vikariátě České Budějovice-venkov. Od 1. 4. 1986 zastávám funkci vikariátního sekretáře ve vikariátě Strakonice. Od září 1980 do září 1986 jsem byl náhradníkem Ústřední rady České katolické Charity a členem komise Chrámové služby ČKCh. Od října 1986 jsem členem Ústřední rady české katolické charity a komise Chrámové služby ČKCh.

Od května 1975 jsem členem Sdružení katolických duchovních Pacem in terris ČSSR. Od března 1982 jsem členem KV SKD Pacem in terris ČSR v Českých Budějovicích a předsedou teologicko-mírové komise. Zúčastňuji se pravidelně seminářů této komise v Hradci Králové i jiných akcí SKD (federální a národní sjezdy SKD, rozšířená zasedání ÚV SKD a Výboru církevních a náboženských činitelů).

Moje dvě sestry, které se svými manžely odjely r. 1969 do ciziny, legalizovaly v posledních letech svůj pobyt v cizině. Mladší sestra Eva Kalovská byla u mne na návštěvě se svými dvěma syny v srpnu 1985 a se svým manželem v květnu 1986.“

Strakonice, 30. 1. 1987

„Byl jsem požádán, abych několika řádky vzpomněl na P. Heřmana Fritsche. Poznal jsem ho jako bohoslovec, když byl kaplanem v Březnici. Vzal mne tehdy na motorce na Orlickou přehradu, kde jsme strávili celé odpoledne a hovořili o různých teologických otázkách. Zaujal mne jeho zájem o teologii a liturgii. Po přeložení do Rožmitálu pod Třemšínem, odkud pocházela jeho matka, rozvinul duchovní pastorační důrazem na biblická kázání a snahou zprostředkovat vzdělání ve víře dobrým farníkům. Jeho pozdější nástupce, budoucí kardinál Vlk, měl na co navazovat. Nedaleko od Rožmitálu pocházel můj tatínek, takže jsem se občas viděl i s P. Heřmanem, když jsem navštívil své příbuzné. Byl potom přeložen do Ševětína nedaleko Českých Budějovic, kde jsem za ním byl několikrát jako kaplan v Plzni. Setkání s ním byla pro mne příjemná, protože on sledoval teologické dění a leccos jsem se od něho dozvěděl. I během dlouhého období, kdy jsem neměl státní souhlas a byl sledován, se nebál mne v Praze navštívit. Za to si ho vážím. Stali jsme se přáteli, i když naše povahy byly velmi rozdílné. Když byl ustanoven v Blatné, navštěvoval jsem ho už jako administrátor v Praze-Holešovicích. Je tomu 10 let od jeho skonu. Bylo mi ctí se zúčastnit rekviem v blatenském kostele a potom promluvit nad jeho hrobem v Rožmitále. Odešel mi přítel.

Vím, že jeho komunikace s věřícími byla někdy obtížná. Působil nepřístupně, přísně. Ale pod slupkou odstupu byl mužem citlivým a plachým, i když to zní paradoxně. Nesl si totiž celoživotní jizvy ze svého mládí poznamenaného životním osudem jeho matky. Občas se mi otevřel. Na veřejnosti nedával nic najevo. Věřící, kteří měli snahu hlouběji žít svoji víru a poznávat evangelium, dobře vycítili, že mu jde o podstatné duchovní záležitosti. Nejsem soudce ani nejsem schopen posoudit celé jeho pastorační úsilí, ale jsem přesvědčen, že byl poctivým a dobrým knězem. Chybí mi, často si na něho vzpomenu. R. I. P.“

Václav Malý, biskup, 3. 11. 2022

„P. Heřman přišel do Blatné v roce 1990. V kostele vyhlásil, že má na faře starou maminku a že by potřeboval pomoci s úklidem. Kromě maminky měl ještě pejska a kočičky. Začala jsem tam chodit uklízet a také jsem měla na starosti i kostelní prádlo. Jsem na to zvyklá z Kocelovic, kde to dělám již mnoho let.

Kromě úklidu mě občas požádal i jiné věci, když potřeboval občas něco připomoci.

Ze začátku se se mnou také trochu radil, protože neznal místní lidi. Byl přísný, někdy i odměřený. Nemohu si na něj stěžovat, náš tatínek nás také vychovával přísně.

Nějaký čas jsme se v úklidu střídaly s Marií Rosíkovou. Ani při větších akcích, jako například Květná neděle, nevyhlašoval brigádu, počítal s tím, že vše uklidím sama.

Měl jistě hluboké teologické znalosti, ale zajímaly ho i běžné věci ze života. V osobním životě byl velmi skromný, kupoval si jenom to nejnnutnější. Když jsem mu nabízela něco nového, např. tepláky, bránil se „Já to nepotřebuji, vždyť jste mi ty staré ještě zašila“.

Jezdily za ním na návštěvu jeho sestry; obě žily v Americe. Na návštěvu k nám nechodil, byl tady jenom v době, když byly povodně – přišel se vykoupat, protože na faře to nebylo možné. Pravidelně každou v neděli chodil na oběd k Augustinům. Měl mši svatou v Blatné, pak v Kadově a odpoledne v Černívsku. V roce 2008 jsem šla na operaci ramene a službu na faře za mne převzala Anna Vaňková.

Na svátky jsem mu vždy nosila jídlo. To, které jsem mu připravila na jeho poslední Štědrý den, jsem našla za tři dny netknuté. Na Boží hod vánoční v kostele oznámil, že 26. 12. mši sloužit nebude, protože mu není dobře. Měla jsem o něj starost, zeť mne zavezl k faře, všude byla tma. Pak mi volala Jitka Faměrová, že jel do nemocnice a cestou jí zavezl klíč od fary.

Volala jsem do nemocnice, přepnuli mne na ARO, několikrát se hovor ztratil, bylo to komplikované. Doktor mi sdělil, že P. Heřman má zápal plic a že stav je docela vážný. Pak jsem s ním i mluvila. Řekl mi, že si zavolal doktora, do nemocnice nechtěl, ale když mu dal doktor podepsat revers, rozhodl se do nemocnice odjet. Zeptala jsem se, zda něco nepotřebuje. Odpověděl: „Zatím nic, já vám pak povím.“ To bylo to poslední, co jsem od něj slyšela.

Další den před půlnocí mi volal MUDr. Švihálek ze strakonické interny a řekl mi, že P. Fritsch zemřel a že mi zprávu volá, protože v telefonu našel moje číslo jako poslední volání a nemá to komu nahlásit. Hned ráno jsem volala na biskupství, kde byla jenom služba ve vrátnici. Pak jsme společně se strakonickým vikářem P. Löffelmannem zařizovali pohřeb. P. Heřman měl dojednáno se sestřenicí, že bude pohřben v rodinném hrobě v Rožmitálu pod Třemšínem. Sestry z USA přijely na pohřeb a vyřizovaly veškerou pozůstalost. S Mariannou z USA jsme si ještě nějakou dobu psaly, ale po několika letech kontakty ustaly.“

Jaroslava Hájková

„Když měla paní Hájková operaci ramena, vyhlásil P. Fritsch v kostele, že potřebuje umýt okna. Bylo to už v době, kdy žil na faře bez maminky. Přihlásily jsme se čtyři.

Po umytí oken nás P. Fritsch požádal, abychom tam chodily uklízet každý čtvrtek. Byl perfekcionista, kolegyně to časem vzdaly a zůstala jsem na úklid fary sama – sedm let až do jeho smrti. Někdy mi vyprávěl o svém životě. Ne úplně od dětství, ale od doby, kdy se po válce dostal i se svými sestrami do dětského domova. Vychovávaly je jeptišky, o kterých říkal: ‚Ty mne naučily lásce k Bohu‘. Nevím, co to bylo za sestřičky, ale pamatuji si, že chodil ministrovat do kostela u Pražského Jezulátka na Malé Straně v Praze. Po nějaké době se děti vrátily k matce, P. Heřman vystudoval střední školu, a protože ho na další studia nevzali, dělal nějaký čas zedníka. Později vstoupil do semináře.

Ještě týden před Vánoci, kdy zemřel, jsme byli na návštěvě u jednoho kněze v Německu a také na nákupech. Už mu nebylo dobře, při cestě jsem měla strach, abychom v pořádku dojeli. Další čtvrtek, když jsem šla na faru uklízet, byl již po smrti.“

Anna Vaňková

„P. Fritsch byl pokladem mezi duchovními, ač najít k němu cestu nebylo lehké..., a troufám si říci, že mě k němu dovedl můj manžel, který přišel s myšlenkou, jak bychom mohli interiér kostela vylepšit. Bylo to velice těžké něco vymyslet, nakonec vymyslel úplně jednoduchou záležitost, vyměníme koberec v kněžišti. P. Fritsch souhlasil, ale s podmínkou, budete se o něj starat. A tak jsme měli s P. Fritschem domluvený pravidelný den, hodinu, snad i minutu, kdy budu na faru a do kostela docházet. Jakmile jsem přišla o minutu později, byla tam hned výtka, ale vždy to byla setkání, která mě obohacovala a zároveň nás k sobě přibližovala.

Posledním nezapomenutelným setkáním byla svátost smíření v prosinci 2012. Když jsem vstoupila do kostela, P. Fritsch již ze zповědnice odcházel, ovšem nečekaně s úsměvem mi řekl: ‚Posaďte se tady do lavice, do zповědnice již nepůjdu‘. Ač byl již unavený a vyčerpaný, dokázal dát mé duši takový pocit, že jsem z kostela odcházela s neuvěřitelnou lehkostí.

S radostí na něj vzpomínám.“

Barbora Zdychyncová

„S P. Fritschem jsem spolupracovala dlouhá léta v liturgické komisi České biskupské konference, v sekci pro revizi Římského misálu. Na zasedání komise jezdil pravidelně každý měsíc, i když to měl dost daleko. Byl velmi příjemný a pečlivý, podklady měl vždy předem připravené, různé návrhy posuzoval z hlediska liturgických slavností a svátků. Každý rok vydával direktář – přehled liturgických svátků a slavností v církevním roce, pro který si nechával z Říma posílat podklady. Také kardinál Vlček se na něj občas obracel s dotazem, když se mělo určit, které slavení má přednost. Překvapilo mne, že od jeho smrti uplynulo již 10 let. Moje vzpomínky na něj jsou stále živé.“

Markéta Koronthályová

„Spanem děkanem Fritschem jsme toho prožili hodně. Chodil k nám domů a připravoval nás na svatbu, později na křty dětí. Tyto přípravy byly vždy dlouhé a důkladné. Někdy k nám přišel, aby se podíval na televizní program, který ho zajímal. Neměl totiž televizi. Při společných setkáních jsme poznali, že není tak přísný a nepřístupný, jak se zdálo. Naopak byl zábavný společník a uměl vyprávět vtipy.

Když ho o Vánocích 2012 odvážela sanitka do nemocnice, zavolal nám, abychom čekali na Písecké ulici a předal nám klíče od kostela. I když mu bylo moc špatně, měl starost o to, aby pan Verner mohl otevřít kostel pro lidi, kteří se přijdou podívat na betlém. V sanitce jsme ho viděli naposled, za 2 dny v nemocnici zemřel.“

Jitka a Luboš Faměrovi

„Letos o Velikonocích uplynulo 18 let, kdy jsem přijala od P. Fritsche křest. Po roční přípravě v Písku jsme s kamarádkou šly požádat na blatenskou faru o křest. P. Fritsch naši přípravu neuznal a začal nás systematicky vyučovat sám. Nejdřív jsem byla zklamaná. Ale později jsem musela uznat, že nebýt tohoto setkávání, těžko bych mohla P. Fritsche poznat a tím by bylo vše pro mě těžší. K mému překvapení byl P. Fritsch přístupný i diskusi. Nezlobil se, když jsem měla jiný názor. Poznala jsem, že má lidi rád, i když to moc neuměl dát najevo.

Mám P. Fritsche před očima, jak při oslavě křtin jednoho z našich dětí seděl u nás v Hajanech na terase s kočičkami na klíně a milým úsměvem, který byl o to vzácnější, že jím často šetřil.“

Renáta Turková

